

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Vojna na Balkanu.

Na Balkanu teče kri za osvobodjenje slovanskih narodov izpod turškega jarma. Vojna se je pričela! Grozna je ta novica, ali moralo je tako priti. Desetletja so Turki klali kristjane in se norčevali iz vse Evrope, ki je zahtevala reforme. Lahko so bili Turki predrzni, ker so videli cinčanje velevlastij, ki vsled neednosti niso upale napraviti odločnega koraka prav do zadnjega, ko je bilo ob zbranih slovanskih in grških armadah posredovanje že prepozno. Velevlasti pravzaprav drugega niso mogle povedati, kakor to: Vojne na Balkanu ne sme biti, da ne bo vojne med nami! Turčija se je za hrbotom velevlastij čutila varno. Kar je počil prvi strel. Črna Gora je odpoklicala iz Carigrada svojega zastopnika, turškemu zastopniku na Cetinjah izročila pisma za odhod in napovedala vojno.

Črna Gora je prva udarila, ker je imela v svojih zahtevah do Turčije največ pravne podlage. Po berlinskem dogovoru so namreč Črnogorci izgubili Berane in Gusinje, čemur so pa vedno oporekali Črnogorci.

Dne 8. t. m. je črnogorski najmlajši princ Peter sprožil prvi top proti Turkom pri Podgorici. Godba v glavnem stanu je zaigrala črnogorsko himno. Ko je kralj Nikolaj, ki je bil s princem Mirkom na hribu Forici pri Podgorici, zaslišal prvi strel, je vstal in se prekrižal. Nastal je boj s topovi ob meji od Podgorice do Skaderskega jezera. Čez 20 minut so črnogorski topničarji prisilili nasprotno baterijo na Planinici, da je umolknila. Ob dveh popolnih so se Turki umaknili. Nato se je začel hud boj pri Beranah.

Ruski zunanji minister Sazonov je hodil po Evropi okoli, da je delal za „mir“. Prišlo je do tega, da sta na predlog francoskega ministrskega predsednika Avstrija in Rusija skupno stavili Turčiji predlog, da naj izvede reforme, od drugih držav na Balkanu pa zahtevala, da naj ne prično

z vojno. Prav tačas je od Rusije popolnoma odvisna Črna Gora zagrabila za orožje. Kralj Nikita je obhajal ravno svoj 71. rojstni dan. Ni dvoma, da je storil ta korak v sporazumu z drugimi balkanskimi državami. Prve tri turške vasi Zagorje, Potnik in Laze so se udale Črnogorcem brez odpora. Začeli so Črnogorci oblegati mesto Berane, ki leži ob vhodu na Kosovo polje, kjer se hočeta združiti srbska in črnogorska vojska. Kralj Nikita in prestolonaslednik sta na bojnem polju, kar dela med vojaki veliko navdušenje.

Bolgarska armada je zbrana pri Harmenliju v dolini reke Marice. Navzoč je tudi bolgarski kralj Ferdinand. Bolgari pojdejo na Drinopolj. V bolgarsko vojsko je stopilo 500 ruskih dijakov prostovoljcev.

Srbska armada stoji pri Raški in Kuršumlji in hoče vdreti v Staro Srbijo. Proti Srbiji bodo nastopili Albanci, ki so sklenili, bojevati se proti kristijanom za neodvisnost Turčije. Iz Stare Srbije in Macedonije je pa vstopilo 1700 prostovoljcev v srbsko vojsko. Iz Rusije pričakujejo Srbi 20.000 prostovoljcev, med katerimi so trije generali. Za rhovnega poveljnika cele turške armade je imenovan general Abdulah, ki je že prišel v Drinopolj.

Albanci so se odločili, da se hočejo bojevati za Turčijo. Arnavi so segli po orožju in gredo proti Srbom. Turčija pa Srbom noče izročiti vojnega materiala 306 vagonov, napolnjenih s srbsko municijo, je vlada dala izložiti v skladišča v Solunu.

Kako zanesljiva bodo turška poročila, ki bodo prihajala z bojišča, se razvidi iz tega, da je turško vojno ministertvo prepovedalo vsem tujim in domačim časnikarskim poročevalcem dostop na bojišče, da se bodo pošiljale naprej samo tiste brzogovorne, katere je oblastvo prej pregledalo in odobrilo, in da nevladni listi na Turškem ne bodo smeli prirejati posebnih izdaj.

Dr. Krek o socializmu.

O socializmu je imel zadnjo nedeljo v „Ljudskem Domu“ v Kranju zanimivo in poučno predavanje dr. Krek. Govornik je razložil, kaj je last, kaj zasebna, kaj javna last, in kako naj se last rabi. Kazal je žalostne posledice, ki pridejo, če človek rabi reči proti volji stvarnikovi in če med ljudmi ne vlada načelo pravičnosti in bratovske ljubezni. Mi imamo ne-le pravice, ampak tudi dolžnosti do stvari. Rimljan teh dolžnosti ni poznal, ker ni poznal krščanskega načela. Nikdar ne sme nobeden rabiti kakšne stvari tako, da bi splošnosti ž njo škodoval, če je tudi stvar njegova. Liberalizmu so ti pojmi tuji. Delajo se velikanske zveze podjetij, katere vodi ena roka, z namenom, da oderuhi lože bogaté. Drugim ljudem se na ta način dela krivica in odtod prihaja druginja. Posameznik bi moral imeti pravico, da bi se uprl tej koncentraciji kapitala. Delajo se razni poizkusi, kako bi se nastopilo proti kapitalizmu. Socialist pravi: Javna oblast ali država naj vzame v roko vse pridelovanje. Ta rešitev bi za pridelovanje v raznih podjetjih ne bila popolna in dobra. Dobili bi veliko četo uradnikov. Vsak bi izkušal vleči veliko plačo, pa malo delati. Naše železnice, ki so v državnih rokah, slabo stojé. Javna last pač morajo biti premogokopi in vodne sile, ker to dvoje najbolj rabi veliki obrt, to dvoje naj se podržavi. V kranjski deželi smo že storili korake, da vodnih sil kapitalisti ne bodo izrabljali v svojo korist. Mi vemo dobro, da ima elektrika veliko bodočnost, ker se da moč prenašati. Električna na laž postavlja socialno-demokratski nauk, da mali obrtnik in mali kmet nimata prihodnosti. Za obrtnika in kmeta se lahko napelje toliko električne sile, kolikor je potrebuje. Da se vse v redu vrši, za to naj skrbi javnost, dežela ali država. — Marxova trditev o propadu obrta tedaj nima veljave.

PODLISTEK.

Za poklicem.

Spisal Peter Bohinjec.

Dalje.

VIII.

„Če se srečajo koledniki dveh župnij, se stepejo in drug drugemu krađejo.“ Valvasor, Ehre VII, 473.

Dolgi večeri po božiču so se vrstili. Nizek sneg je pokrival zemljo. Tenak mraz je prešinjal ude in ljudje so se gredli ob pečeh. Predice so vrtele kolovrate, hlapci so cepili trske in otroci so rili za peč v toplo kozuhovino.

Vse je bilo mirno, malo ljudij je bilo zunaj, le koledniki so se zbirali in so hodili od vasi do vasi, od hiše do hiše.

Na Brinjevcu se je družina pomnožila. Odkar sta Jurko in Tomaž kovala in zakovala svoja konja v kovačnici ob potoku, se je srce baronke Marije zaobrnilo. Spoznala je, da se poroka na Hudenjah ne da več odlašati. Pridržala je Tomaža pod svojo streho. Pa tudi Jurko je postal domač. Z veseljem se je polotil gospodarstva, pridno hodil v hleve in zapovedaval hlapcem in deklam. Saj je baronka že davno svoj sklep imela, samo kovač Fabjan je še zaviral njegovo prihodnost.

Zdaj kovača ni več. Maščevanje Matejevo se pa ni posrečilo. Fabjan si je sam izkopal jamo. Stari grešnik je hotel zatreti mlado življenje, pa je sam šel brez priprave na božjo sodbo.

Na Silvestrov večer je bilo.

Vsaka družina na Brinjevcu je bila zbrana v hišterni. Dekle so predle, hlapci so cepili luč. Tomaž je dvoril gospej baronki in Jurko je pripovedoval poslom svoje zgodbe iz vojaških let.

Kar se približa velika družba po klancu navzgor. Bili so koledniki.

Pred gradičem se ustavijo. Eden sam stopi skozi vrata, pa odpre graščinsko hišterno. Bil je srednje postave, majhnih črnih oči in črnih las. Zaraščena brada je pričala, da se ne brije nikoli. Nosil je dolge hlače, zakrpane z raznobojnimi krpami. Ogrnjen je bil v širok, višnjev plašč, glavo mu je pokrival klobuk z zavihanimi kraji, za klobukom pa je bilo zataknjeno dolgo gospe pero. Pod pazduho je stiskal gosli. Sam je začel napol peti, napol govoriti:

„Bog daj, Bog daj dober večer,
hišni oče, hišna mati!
Mi smo nocoj k vam pritekli,
dober večer vam prinesli.
Mi smo prišli, da b' nam dali
vedro vina, dva cekina.“

„Le naprej, koledniče!“ oglasi se Jurko.

In pevec vstopi, pa pravi:

„Nas je veliko. Sam ne pojem rad, godem še nerajši.“

„Kar pokličite tovariše!“

Pa ni šel iz hišterne, pač pa je potegnul gosli izpod pazduhe. Potrka z nogo ob tla, potegne loč in začne peti:

„Pojdi z mano, pojdi z mano,
lešnikov ti jaz bom dal;
ko boš tiste vse potrla,
ti pa drugih bom nabral!“

Dekleta pri kolovratih so se začela muzati. Tovariši pevca pa so drug za drugim prihajali. Razvrstili so se okrog peči in godba se je pričela. Dekle so nesle kolovrate v vežo, hlapci pa so prijeli dekleta pod pazduhe in se jeli vrteti.

Kolednik z višnjevimi plaščem je zlezel na peč in kvasil:

„Ljudje božji, mi smo romarji sv. Barbare! Pobiramo, kar nam dačó dobri ljudje. Gospodinjé so dobrega srca in bašejo naše malhe — — —“ Pa vrže svojo malho na sredo hišterne. Urška jo pobere in kmalu prinese nabasano z ovsom.

Spet koledniki zagodejo, hlapci in dekleta zaplešejo.

Kolednik v višnjevem plašču spet začne peti in gosti na gosli sam:

„Leži, leži ravno polje,
po polj' leže ozké stezé,
po stezi pa svetinja gre,
svetinja sv. Barbara.
V rokah pa nese kelih zlat,
pa v kelihu sveto telo.“

Vsi obmolknejo in pazno poslušajo sveto pesmico.

Kar se začne od zunaj glas in čuden šum. Koledniki so od drugod. Že na dvorišču se razlega pesem:

Velike družbe naj ostanejo za druge reči lastnice podjetij, ali država naj štiti delavno ljudstvo s tem, da družbam naklada primerno velike davke, tedaj z davčnim vijakom razmerje regulira, in da poskrbi za dobre socialno-politične zakone. Liberalci pravijo: konkurenca in pa delavska pogodba naj bodeta prosti, tako se bo vse uravnalo! V teoriji je ta nauk lep, v resnici je pa ljudstvu škodljiv, ker potem delavec nima nobene moči. To je bilo zlasti takrat, ko je liberalizem prišel v cvet. delavci pa niso še poznali nobenega združevanja. Delavstvo je bilo slabo plačano, nastal je proletarijat z žalostnimi posledicami po družinah. Papež Leon XIII. je v krasni delavski okrožnici opozoril na to, da ima država dolžnost, varovati delavca nasproti delodajavcu s socialno-političnimi zakoni. Za napravo takih zakonov se trudimo poslanci. Sem se sme prištevati tudi zavarovalnica za starost in nezmožnost. Novi zakon se bo oziral tudi na kmeta, ker je tudi kmet v gotovem smislu delavec. Stroški teh zavarovalnic se bodo kolikor mogoče naložili na kapitaliste. Država tedaj lahko mirnim potom doseže to, kar zahteva socialna demokracija potom revolucije.

Tudi obrtnikom liberalizem ni prinesel sreče, Razvoj svobodne konkurence je povzročil, da je mali obrtnik vedno bolj propadal. Žrebljarstvo na Gorenjskem je propadlo popolnoma. Danes je obrtnik v mestih največji revež, večji kot delavec. Po načelu liberalizma so nastali trusti, velike zveze podjetij. Kapitalisti žanjejo, ker sami diktirajo cene in množino izdelave, uničili so pa načelo svobodne konkurence, za katero so se prej tako vneli. Liberalno načelo je laž.

Državi moramo dati pravico nadzorstva nad podjetji. Tega nadzorstva se veliki kapital silno brani, ker hoče biti nemotljen pri svojih kartelskih špekulacijah. Nastali so razni karteli, n. pr. kondicijski karteli, kjer se stavijo posebni pogoji za kupce. Da se iznebe drago plačanih agentov, so si karteli razdelili trg, določajo tudi, koliko blaga naj posamezne tovarne izdelujejo, da ga ne pride preveč na trg, napravili so si skupne pisarne in vse vodi ena, najbolj večča roka. Da se ne bo kapital kupičil na strani kartelistov, naj poskrbi kartelni zakon. Sestavi naj se mešana komisija, ki naj v senatih razsoja o posameznih slučajih, kadar se hoče izsesavati ljudstvo. Te komisije naj bi določevale cene in produkcijo in nepokorneže kaznovale.

Krščansko načelo v uravnavi družabnih razmer obstoja tedaj v tem, da naj se premoženjske zadeve regulirajo z davki in da naj se pri podjetjih skrbi za javno kontrolo. Napredek je potreben tudi v javnem življenju. Če ljudstvo bolj napreduje, kakor okvir javnosti, v katerem živi, nastane revolucija. Revoluciji je pri nas bila odbita glava s splošno volivno pravico in ljudskim

zastopstvom. Turška država ni napredovala tako, kakor so napredovali njeni narodi, zato so ondi vedni upori. Če države napredujejo v narodnem in gospodarskem smislu, potem se razvoj lahko vrši mirnim potom v srečo narodov.

DOPISI.

Predoslje. V enem tednu sta se v Predosljih ponesrečila dva otroka-šolarja. V ponedeljek 30. sept. Tinko Rozman, kakor smo že poročali, v petek 4. t. m. pa osemletna šolarica Marija Malenšek. Šla je s svojim bratcem po brvi čez Belco k sosedovim v vas. Padla sta oba v vodo, ki je bila vsled dolgotrajnega dežja precej narasla; fantek je izkobil iz vode, deklico je pa voda odnesla s seboj. Potegnili so mrtvo iz vode pri Golčevem mlinu.

Šenturska Gora. Cesarjeva zahvala, ki je došla po c. kr. glavarstvu na našo udanostno izjavo z dne 18. avgusta, je vse naše ljudi prav razveselila. Tudi Cerkljanci, ki so se one slavnosti udeležili, bodo gotovo tega veseli. V naši šoli smo pa obhajali dne 26. septembra lepo Slomškovo slavnost.

Križe pri Trziču. (Žalostna novica.) V koritu, v katerem se napaja živina, je utonil Ignacij Grašič, Grabar iz Seničnega. Mož je bil star 55 let, znan in priljubljen kot godec. Ob procesijah v Križah pri Trziču je vodil godbo že več let. Kako je mogel zaiti v korito in utoniti, je težko razumeti. Iz gostilne pri Bajdu je šel v noči 7. t. m. proti domu. Slišali so ga v vasi pri koritu klicati na pomoč še ob enajstih. Ljudje se niso zmenili za klicanje. Ob polnoči pa so ga našli mrtvega v koritu. Ležal je podlegem na obrazu, obrnjen od doma. Letos se je smrt spravila nad možake, pobrala jih je nenavadno veliko. — Štirje neizvoljeni kandidati, dva veleposestnika, en tovarnar in en vodja elektrarne, kakor so se imenovali na volivnih oklicih, so bili kaznovani vsak po 20 K, ker so v svoji pritožbi zoper občinske volitve žaljivo pisali. Njihov priziv pri deželnem sodišču je bil odbit, sodba sodišča v Trziču potrjena. Stroškov bo precej, ker bo treba plačati tudi odvetnika. Čegava žrtev so, o tem „Slov. Narod“ ni nič pisal.

Z Gorenjskega. (Krjavelj in ponočni koncerti.) Pot me je pripeljala zadnji čas v Radovljico. Ko sem opravil svoje uradne posle in plačal davke, sem stopil malo v gostivno, si naročil radovljiškega cvička in nato sem mirno in tiho poslušal zabavne pogovore radovljiških meščanov. Med drugim sem izvedel tudi te-le novice: V Radovljici se v zadnjem času silno lepo razvija družabno življenje, odkar bivata v mestu napredni g. Krjavelj in g. kapelan Martin. Prvi skrbi Radovljičanom za predpustno zabavo, danzadnevom popisuje v svojem „Danu“ radovljiške razmere, popisuje mestne bivačevce in živali, g. kapelan Martin pa skrbi za cviček. V zahvalo, da so pri zadnjih občinskih volitvah Radovljičani klerikalno volili, jim je kapelan požegnal vinsko trto, da jim je letos obrodila obilo najboljšega cvička. G. Krjavelj pa, odkar se peča samo s klerikalci in cvičkarji, je čisto pozabil na svoje napredne Krjavlje in popolnoma prezrl njihovo zadnje kulturno delo. Velika krivica bi se jim zgodila, ako bi njihovo kulturno

delo zašlo v *morje pozabljivosti. Zato naj ga pa jaz kot tujec otmem pozabljivosti. Radovljičani, katerim je usoda določila v posest najlepši del Kranjske dežele in jih je kapelan preskrbel s finim cvičkom, so pri svojem družabnem življenju zelo pogrešali koncertnega petja. To verzelj kulturnega življenja je posebno hudo občutil v srcu pobratim g. Krjavlja, veleučeni in inteligentni g. Ludovik s hrvaškimi imenom, ki v sedanjih časih opravlja službo načelnika radovljiških „Sokolov“. In g. Ludovik je sestavil koncertni zbor in je pred nekim časom otvoril svoj prvi ponočni koncert. Uspeh ni izostal. Vsi očarani nad temi sirenskimi glasovi, podobnimi glasovom, katere je g. Krjavelj tam nekje na štengcah poslušal, so vstajali Radovljičani, dajali duška svojim notranjim čutilom in so na prav posebne načne hvalili prvi nastop novega koncertnega vodje. Eden pa je bil v Radovljici, ki ni privoščil Radovljičanom nočne zabave, ni pustil brez licence prirejati koncertov, in v imenu cesarske postave je poklical okrajni komisar k sebi gospoda Ludovika, mu izrazil svojo nevoljo in izrekel nad njim kruto sodbo, da bode namreč moral g. Ludovik iti v prognanstvo v Macedonijo radovljiškega sodišča in tamkaj tri dni, ločen od sveta in od cvičkarjev, zlagati in peti nove himne vsem sovam in čukom na čast. Radovljičani se pa sedaj silno huđujejo nad trdosrčnim in nemuzikaličnim okrajnim komisarjem in prosijo g. Krjavlja, da naj tudi on povzdigne svoj glas za svojega pobratima ter v imenu napredne kulture najodločneje protestira proti zastarelim paragrafom policijskega reda. Toliko, g. urednik, za danes. Prihodnjič enkrat pa Vam bom, če me kdo izmed Radovljičanov ne prehit, popisal, kako je g. Ludovik sodnijskim potom pobiral vstopnino h koncertu s pomočjo nekega vele-zgovornega nadcvičkarja iz Kranja.

Politični obzor.

Cuvaj pojde! Dunajski dopisnik „Slovenskega Naroda“ je dne 8. t. m. v uvodnem članku pisal, da bi dr. Šusteršič, ki je sklical za drugi dan posvetovanje eksekutivnega odbora nove pravaške stranke, lahko marsikaj storil, da bi pospešil odhod Cuvajev. Pri „Narodu“ so seveda mislili, da se dr. Šusteršič ne bode ganil za Hrvate, ko so ga zbadali, da naj kaj stori. Med tem je pa dr. Šusteršič v delegaciji rezko govoril za to, da naj se odstrani Cuvaj. Tedaj se je pa „Narod“ naenkrat okoli zasukal in pisal v istem listu zadej: „Zdaj, ko je Cuvajeva usoda že odločena, ko mu že pripravljajo pogreb, pa hočejo jugoslovanski klerikalci začeti proti njemu vojsko.“ Slovenskim liberalcem dr. Šusteršič ne more nikdar ustreči. Prav tedaj dela, da se za „Narodove“ politike sploh nič ne meni, ampak udari takrat, kadar ve, da je železo belo.

V Krakovu se je koncem septembra obhajala velika slavnost v spomin tristoletnice smrti slavnega poljskega pridigarja jezuita Petra Skarge. S to slavnostjo je bil združen katoliški shod, na katerem so nastopili imenitni poljski katoliški govorniki. Ob koncu shoda se je odkrila spominska plošča Skargi in položil temeljni kamen za Skargovo hišo v Krakovu. V tej hiši bodo dobivali vajenci in pomočniki poceni preskrbo in pouk.

„Svet“ Miklavž je zgodaj vstal,
se je v mrzli vodi vnil,
si je šel iskat lesa
krivega in ravnega,
njemu glih pripravnega,
da bo naredil barčico — — —

Koledniki v hišterni so takoj spoznali po pesmi, odkod so koledniki zunaj na dvorišču. Stara trma in staro sovraštvo se jih loti, pa si namignejo, da naj se poizkusijo.

Duri hišterne se odpro in Druščani naskočijo Krakovce. Začne se pretep. Ženske vpijejo, hlapci gledajo. Godec z višnjevim plaščem je odletel v kot in oves se mu je raztresel iz malhe. Gosli so zastokale ob kamenitem stebru na dvorišču, klarinet je žalostno zvenel na tlaku, pa tudi sablja se je zablistala v temi . . .

Boj je bil hitro končan. Koledniki sv. Barbare so odšli s prazno malho in s pobitimi glavami, koledniki sv. Miklavža pa so prihajali v hišterno.

Mlada deklica z gosli se najprvo prikaže v hišterni. Zasuče se parkrat, pa potegne lok in zapoje:

„Bi godca si vzela,
boš zmerom vesela.
Ko kruha ne bo,
pa godel ti bo.
Hiholadri, hola
hiholadri, ho.“

In spet so se hlapci in dekletje jeli vrteti. Godci so godli, da so okna šklepetala.

Urška je nabasala malho, prinesla pa tudi sladkega vinca.

Med koledniki sv. Miklavža najdemo Vlahinjo Petko, Ivota in Barico. Prikupili so se ključarjem sv. Miklavža na otoku, da so jih izbrali za kolednike.

Vlah pa ni pozabil poleg časti božje tudi svoje ljubezni. Dve malhi je moral nositi nosač sv. Miklavža, eno za svetnika, eno za prošnjika.

Ko so koledniki sv. Miklavža odhajali, niso pričakovali, da jih pred gradom čaka še huda vojska.

Koledniki sv. Barbare so se hoteli maščevati. Pokalo je, bliskalo se je, hrušč je nastajal vedno večji, in pretep, združen z ropom, je pustil žalostne posledice.

Koledniki so se razkropili s krvavimi glavami. Ivo in Barica pa sta nesla na rokah mrtvo truplo — Vlahinje Petke.

IX.

„Vse ljudstvo k njemu vkup leti,
Antona poslušat želi.
Anton, Anton, o sveti Anton!“
Narodna.

Bil je lep zimski dan predpustom o Antonovem. Na Stopnem se je sešlo od vseh strani veliko ljudi, ki so prinesli krač sv. Antonu. Služba božja je minila. Mnogo pobožnega ljudstva je še ostalo v cerkvi in se priporočalo sv. Antonu za srečo in zdravje sebi in živini. Katerih pa ni trla nesreča in jim je zdravje kipelov z lic, so se vstopili okrog cerkvene hiše. Cerkovnik Matija Hribar je nosil iz cerkve krače vsake vrste in velikosti.

Nad stopnicami pa je stal ključar Obrč in jemal krače v roko.

„En groš!“ — „Plačana!“ „Kdo da več?“

Javna dražba za krače je preminula, ko se duhovščina približa iz zakristije. V cerkveni hiši se je peklo in kuhalo.

Župnik Šrajbar je stopal po stopnicah s svojim bratom, župnikom iz Šmarjete, ki je tudi prišel počastit sv. Antona, da bi mu Bog dal zdravje pri živini. Poginilo mu je bilo v jeseni pet prešičev.

Domača kapelana sta se gnetla med množico, poleg njiju je stopicala gospa baronka Marija z Brinjevca. Jurko je šel pred njo. Le kontese Regine in Kinskega ni bilo.

„Predpust je, pa tako malo oklicev,“ izpregovori domači župnik, sedeč za hrastovo mizo.

„Tudi pri nas jih je malo. Pozna se, da so slabi časi,“ odgovori šmarješki župnik.

„Pozna se tudi pri kračah in biri. Platna je bilo letos samo pet lahtij prinesenega, pšenice je manj par mernikov, zmesi tudi, vina pa je letos za polovico manj, samo 20 veder,“ pripomni ključar Obrč.

Tudi midva čutiva to, nadaljuje kapelan Jurij Kostner. Pri biri malo namečka, štola pa brez konduktov. Nas bodete morali Vi rešiti iz zadrege, milostiva gospa baronka!“

„Ena lastovka še ne prinese spomladi, gospod kapelan!“ odvrne baronka, ljubeznivo smejoč se.

Dr. Ivan Šusteršič o Hrvatih. V avstrijski delegaciji je govoril g. dr. Ivan Šusteršič o postopanju vlade na Hrvaškem med drugim tako-le: Dogodki na Balkanu dokazujejo, da umetnost diplomacije ostane brez moči nasproti naravnemu razvoju. Ko smo sporazumno z Angleško nastopali proti Veliki Bolgariji, smo skrbeli za koristi monarhije. Ko se bo vojaka končala, o kateri upamo, da se omeji na Balkan, je zelo dvomljivo, če se bodo mogli tudi držati morebitni dogovori, ki izključujejo vsako teritorialno izpremembo. Že danes moramo računati, da se v balkanski politiki prilagodimo živim stremljenjem balkanskih držav, v kolikor soglašajo s koristmi monarhije. Koristi monarhije se morajo v vseh okoliščinah čuvati. Monarhija, ki je poklicana, da tvori glavno jugoslovansko moč, mora biti pred vsem na tem, da igra vlogo, ko se bo reševalo jugoslovansko vprašanje, in sicer mora imeti v prvi vrsti moralno avtoriteto. S kakšno moralno avtoriteto pa more monarhija nastopati pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja, če se oziramo na to, kako da postopa z Jugoslavo? Če hoče vlada svoje lastne koristi čuvati, ne more več mirno gledati, kako se na Hrvaškem ustava in postave tepajo, kako da tak svobodo ljubeči, spoštovani narod, ki se je za koristi monarhije in dinastije pridobil toliko zasluga, kakor Hrvati, proti vsej pravici in postavi zatirajo in postopajo z njim, kakor da bi bili brez pravic.

Socijalna demokracija na Bolgarskem dela proti vojni, ker nima nobenega čuta narodne zavesti. Po ulici je delala demonstracije proti vojni in tudi v sobranju je edini rdeči poslanec Sakazov delal zgago.

Na Francoskem je svobodomislemcem žal, da so začeli preganjati redove. V nekaterih krajih že prosijo vlado, naj bi dovolila, da bi se vrnil kartuzijanci, benediktinci in izgnane usmiljene sestre. Premožanje teh redov so roparji že seveda zapravili.

Novičar.

Posredovavni uradi. „Kmečka županska zveza“ je prosila deželno vlado za Kranjsko, naj naznani okrajnim sodnijam, da se morajo vse tožbe zaradi razžaljenja časti odstopiti občinskim posredovavnim uradom. Deželna vlada je tej prošnji ustregla in je naročila okrajnim glavarstvom, da naj takoj obveste sodnije o ustanovitvi posredovavnih uradov. Tudi liberalcem bo ta odlok všeč, ker v svojih glasilih vedno tarnajo, da je krščanska ljubezen umrla, da se ljudje za prazne reči tožarijo in da te tožbe preveč stanejo.

Odborniki „Gasivnih društev“ kranjske okolice so zadnji čas dobivali iz Kranja pogosto obiske. S kramarsko vsiljivostjo je par kranjskih liberalcev tiščalo v nje, da naj se vržejo na liberalno stran. Nekateri odbori so hujšakem pokazali fige, drugod so jim pa šli na lim in so po njihovem nasvetu začeli delati za stranko ter prirejati liberalne veselice s plesi. Tak dirindaj so napravili zadnje nedeljo v Cerkljah, kamor so se prignali seveda tudi liberalci iz Kranja. Gasivnih društev pač gotovo ne more biti glavni namen liberalno strankarstvo ter popivanje in ples. Zato ima deželni odbor prav, če takim društvom, ki postajajo strankarska, in katerih člani imajo dovolj denarja za zapravljanje in pijančevanje na plesiščih, podporo odklanja, daje jo pa tistim gasivnim društvom, ki so podpore potrebna in po dostojnem vedenju tudi vredna.

„To je res, milostiva!“ odvrne kapelan. „Ali lastovka na grajskem zidu ima veliko prostora za gnezdenje.“

„Res, pravo gnezdo! Ali če se mladiči izpeljejo, se še zagre. Toda če se starci izpeljujejo, je pa že bolj ne navadno!“

„Kaj se hoče? Ljubezen ne pozna starosti,“ pristavi kapelan Fabjan Perner.

„Starost pa ni še nikako zagotovilo pameti,“ pridene župnik iz Šmarjete.

„Kdaj pa naj vendar pričakujemo hudenjske neveste?“ popraša pikro škocijanski župnik ter se obrne proti baronki.

„Kadar je vaša volja, prečastiti gospod župnik! Ženin in nevesta čakata gotovo težje, kakor Vi. Samo prosim, da ne zadržujete. Saj veste, kako je,“ odvrne baronka.

„Jaz ne bom oviral, pa tudi ne pospeševal. Postavno se ni začelo, ali postavno se bo končalo, to je moja skrb!“

„Hude reči sem prestala zadnje čase, odkar prebivam v Brinjevcu. Kakor bi bil Bog meni prihranil vse to! Kovačnico so čarovnice odnesle, kovača pa hudobec, Vlahinjo Petko so koledniki ubili pred mojo hišo in zdaj naj še prenesem sramoto svoje nečakinje. Prosim, gospod župnik! ne odlašajte! Kar je, je, in ne da se predruga-

Le par rdečih mandeljcev je v Kranju in okolici. Te dni je pa ta peščica rdečkarjev imela pogum, da je preplavila z rdečimi lepaki in vabili mesto Kranj. Lačni bratci, ki vedno ložijo, da v teh slabih časih nimajo kaj jesti, pridejo tedaj jutri „pri Fidru“ v Kranju vinski trgatve, korso, ples in prosto zabavo. Svirala bo tem siromakom godba kranjskega prostovoljnega gasivnega društva in pomagala odganjati draginjto. Kam Sajovičev Janko to gasivno godbo vleče, je v nedeljo povedal dopis iz Kranja v „Dnevu“, ki pravi: „Čemu vendar delajo požarne brambe na deželi štafažo, čemu se udeležujejo iste procesij in raznih drugih prireditev? Taksi uniformirani nastopi gasivnih društev ne nasprotujejo samo načelom gasivstva, temveč so jednake osebne garde po nazorih pametnega človeka povsem tudi nekaj netaktnega in celo smešnega.“

Meje se krčijo, pa ne le narodne, ampak tudi kulturne meje se krčijo vsled nestrpnosti agresivnega liberalizma. Ni še davno, kar so liberalci pri „Slovenski Matici“ izbežali na hinavski način par „ta črni“ iz odbora, že poročila „Matica Slovenska“ svojim poverjenikom ter članom in drugim to le: Matične knjige za 1912. leto so že deloma tiskane, deloma gre njihov tisk h koncu, a članov se je priglasi dozdaj nenavadno malo. Zato prosi Matica vse tiste mnogoštevilne gg. poverjenike, ki še dozdaj niso pobrali in poslali udne za tekoče leto, naj to nemudoma store.

Zopet jeden. Neprestano se čita v časopisih o raznih sleparijah, ki jih razni rdečkarski voditelji uprizarjajo. Minuli teden so zaprli v Rimu sodruga Ferro, ki je zadrugo sicilijanskih rdečkarjev osleparil za 150 tisoč lir in jo s tem spravil v konkurz. „Zarja“, ki z debelimi črkami naznanja vsako malenkost naših pristašev, dosledno molči o goljufijah svojih prijateljev.

Militarizem. Socijalni demokratje se v svojih listih in na shodih vedno hudujejo nad militarizmom, češ, da ta pošast izsesava žulje ljudstva. V enem oziru imajo prav. Še bolj prav bi pa imeli, ako bi povedali, da žulje ljudstva še bolj izsesavajo blagajne socijalno-demoskrajških strokovnih društev. Lansko leto so plačali nemški socijalni demokrati v te blagajne 72,000 000 mark.

Med Hrvati. Vrste naše bratske hrvaške katoliško-narodne inteligence se vedno bolj množe. Vedno večje je tudi število onih, ki po dovršenih študijah zastopajo naše ideje širom trojedine kraljevine Hrvaške. Imamo že na Hrvaškem lepo število naših profesorjev, tudi par zdravnikov i. t. d., in te dni je otvoril dr. Stjepan Markulin, ustanovitelj „Domagoja“ in navdušen prijatelj Slovencev, svojo lastno odvetniško pisarno v Zagrebu, Kurelčeva ulica št. 5. To je prvi hrvaški advokat, ki je kri naše krvi, ki je eden izmed najzaslužnejših voditeljev mladega kat. pokreta med hrvaško mladino. Mi mlademu gospodu doktorju in celi njegovi družini k uspehu najiskrenejše častitamo in želimo mnogo sreče na pot. Slovence pa, ki bi imeli v Zagrebu posla v pravnih zadevah, opozarjamo tem potom na našega novega advokata dr. Markulina.

Cerklje. Preteklo nedeljo je, kakor smo napovedali, imela tukajšnja požarna bramba svojo plesno prireditev. Skoro poldrug mesec se je mamilo ljudi o nestrankarstvu te družbe, a nazadnje je „Svinjski dom“ v št. 40. le priznal, da je to društvo skozinskoz liberalno. Bobnalo se je od vseh platij občinstvo, katero je pa sodilo pametneje. Le gasivno društvo iz Kranja je poveljevalo sila klaverni obhod po Cerkljah. Drugega društva ni bilo nobenega blizu. Gotove si-

čiti. Boljše prej, kakor pozneje. Kontesa Regina je vsa obupana in bojim se za njeno prihodnost.“

„Gospa baronka!“ deje gospod Fabjan, „jaz sem na vaši strani. Res me je kontesa žalila, žalila hudobno, toda odpuščam ji, saj vem, kaj je zaljubljeno srce. Ne vidi nič, ne sliši nič, ne sluti nič, je kakor noj, ki vtakne svoj kljun v pesek, pa ne vidi in ne sliši in ne sluti nevarnosti, ki se mu bliža.“

„Težave so, težave, gospa baronka! Tisti Kinski se je priklatil v naše kraje kar tako čez noč. Ne pozna svojega očeta, ne vé za svojo mater. ne vé, kdaj se je rodil, ne spominja se, kje mu je tekla zibelka. Morda niti krščen ni — kdo ve!“

Samozavestno je župnik govoril te besede, ki so baronko ztôdile v dno srca. Pa udala se je udarcem usode in mirno poprašala:

„Gospod župnik! Ali je to edini zadržek? Kaj res rojenice človeku izpletejo tako usodo?“

„No, no, to bi se že dalo rešiti. Kakšne botre je gotovo imel tudi Kinski pri svojem krstu. In sam se tudi ni vzredil. Kdo je bil njegov rednik?“ popraša dodatno kapelan Perner.

Dalje prih.

rovine, ki se brezdvomno štejejo med „inteligenco“, so pokazale svojo omiko s tem, da so divje rjovele nad cerkljanskem kapelanom, ko je šel po javni cesti mirno skozi vas. Ljudje so pravili, da so bile te sirovine tamnekje od Kranja, ki so se pa tem povodom lahko na lastne oči prepričale, kako so poslana tla liberalizmu v cerkljanski fari.

Županstva na Gorenjskem se opozarjajo na nekega Jurija, ki nekaj časa sem hodi po Gorenjskem. Bil je že mnogokrat kaznovan in je prišel iz Gradiške, kjer je bil par let zaprt. Kadar pride iz hiše pokore, se klati okrog, dasiravno je krepak in zdrav, brez posla, in si daje pod raznimi pretvezami na račun svoje domovne občine izplačevati podporo. Torej pozor pred tem delomrznim človekom! Pa, kaj pravimo, pozor!? Gospodje poslanci naj poskrbijo, da se bodeta za take tiče nekoliko v sklad spravila zakon o vlačugarstvu in vsprejem v prisilno delavnico!

G. Antona Doklerja, c. kr. profesorja na gimnaziji v Kranju, je naučno ministrstvo dodelilo prvi državni gimnaziji v Ljubljani. Gospod Dokler je bil jako delaven odbornik naših kulturnih društev v Kranju.

V Kranju so se fantje Janez Alič, Jakob Eržen in Janez Potočnik upirali mestnemu stražniku Šmajdu, ko je v neki gostivni aretiral Janeza Krta. Deželno sodišče je prisodilo Aliču in Erženu po tri mesece, Potočniku pa tri dni strogega zapora.

Umrila je dne 7. t. m. v Kranju gospa Frančiška Kette, c. kr. sodnega pristava vdova.

Pri Škofji Loki je dne 7. t. m. tovorni vlak povozil posestnika Jurija Kalana.

Na Skaručini je dne 5. t. m. umrl upokojeni župnik Ludovik Jenko. Pogreb je bil v torek v Vodicach. Pokojnik je bil rojen 8. avgusta 1856. v Šiški.

Na Črnicu poleg Brezja je umrl 9. t. m. po dolgotrajnem bolehanju občečislani občinski svetovavec, bivši mošenjski župan g. Ivan Pristavec. Rajnik je bil vzgleden družinski oče, goreč, veren katoličan, prava gorenjska korenina. Bolezen, ki ga je položila v grob, je priromala z njim po okupaciji iz Bosne ter ni prej mirovala, da ga je upognila. Pogreba, ki se je vršil včeraj v Mošnjah, se je udeležil skupni občinski odbor; tudi številno občinstvo je spremlilo blagega rajnika k grobu.

V Kropi je bil po odstopu g. župana Ignacija Ažmana izvoljen g. Matija Lazar za župana in gosp. Franc Šolar za njegovega namestnika.

Požar. Minuli torek popoldne je začelo iz dosedaj neznanega vzroka goret v hiši posestnika Klementa Pretnerja na Kupljeniku pri Boh. Beli. V malo trenutkih je bila hiša v plamenu, ogenj pa se je razširil tudi hipno na gospodarsko poslopje. Bila je največja nevarnost, da se ogenj razširi tudi na sosednje poslopje, radi česar je bilo treba takega dela, da se požar lokalizira, kar se je hvala Bogu vstrajnosti gasivcev ter vaš članov v Kupljeniku in Boh. Beli tudi posrečilo. Pretnarju so rešili le nekaj obleke, hišne oprave in živine, drugo je uničil ogenj. Pogorelo je ostreže hiše, gospodarsko postopje, pridelki, končani so kmetijski stroji in nekaj prešičev. Škoda se ceni na približno 8000 K. Gospodar, imejtelj patenta za gepeljne, je bil zavarovan, toda zavarovana vsota nikakor ne bo pokrila velike škode.

Na Bohinjski Bistrici je pretekli teden začela goret hiša Ivana Žnidarja. Ker stoji ta hiša v sredi vasi in so sosednje hiše s šinteljni krite, je bila vsa vas v nevarnosti. Požarna bramba je pod vodstvom g. Ivana Markeša ogenj hitro omejila.

Na Vrdu pri Vrhnikih je skočil s tira tovorni vlak. Več voz je bilo zdrobljenih, izpredvodnik Bajec pa lahko ranjen.

Belokranjska železnica. V Novem Mestu je dovršen 240 metrov dolg predor skozi Kapičeljski hrib. Med delavci je nad polovico Hrvatov in le 30 % Slovencev.

V Gorici je dovršeno krasno poslopje deškega semenišča. Veličasno palačo, ki stoji na holmcu pod goriškim gradom, je zadnje nedeljo knezonadškof slovesno blagoslovil. Stavba je jako praktična. V njej je konvikt za dijake in sčasoma se bo notri otvorila zasebna gimnazija, kakor je v Šentvidu nad Ljubljano. Zavod in gimnazijo bodo vodili jezuiti.

Vrtnarska šola. Kdor bi bil voljan sodelovati za ustanovo „Vrtnarske šole“, naj se priglasi na naslov: „Goikova Vrtnarska šola v Kranju“

Na tedenski semenj v Kranju dne 7. t. m. je bilo prignanih: 213 glav domače govedi (za mesarja 180), 14 telet, 52 glav bosenske govedi, hrvaške govedi 105 in 176 domačih prešičev ter 00 hrvaških kozlov in 1 domača ovca. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 92 v, za srednje pitane vole 78 do 82 v, za nepitane 76 do 80 v, za bosensko goved 84 v, za teleta 1 K 14 v, za pitane prešiče 1 K 20 v, prešiči za rejo 1 K 30 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 22 K; ječmen 21 K; oves 22 K; koruza 22 K. ajda 26 K, proso 21 K; krompir 5 K 00 v, fižol (rdeč) 27 K, koks 27 K, detelja — K, slanina 1:80 do 1:90 K, drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 3:20 K,

jajce 10 v, seno 6 K, pšenična moka 37 v, kaša 36 v. ješprenj 34 v.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (13) sv. Edvard; ponedeljek (14) sv. Kalist; torek (15) sv. Terezija; sreda (16) sv. Gal, opat; četrtek (17) sv. Jadviga; petek (18) sv. Luka, evangel.; sobota (19) sv. Peter.

* * *

V Chicagu v Ameriki so šolarji poredni. Součenci so Slovenca Brenkuža do smrti pretepli in ga potem vrgli v vodo.

Zmešnjava med Slovenci v Ameriki. Vabilo: „Društvo sv. Janeza Krstnika št. 75 J. S. K. J vabi na plesno veselico. Preskrbljeno je za dobro pivo in najboljšo zabavo, zato, rojaki, pridite vsi brez izjeme! Vstopnina en dolar za moške, dame vstopnine proste.“ — Tedaj sv. Janez, ki je zaradi plesavke moral glavo dati in ki je pil le vodo ter spokojno živel v puščavi, ta sv. Janez je v Ameriki postal pokrovitelj plesavcev, pivcev in veseličarjev! In omenjeno društvo je v zvezi slovenske katoliške Jednote! — Dne 29. septembra je društvo sv. Mihaela počastilo svojega patrona za njegov god s plesno in zabavno veselico, h kateri je povabilo tudi druga društva in jih prosilo da naj spremijo veseličarje z zastavami v cerkev!

V Ameriki nameravajo Slovenci ustanoviti veliko slovensko sirotišnico. Liberalci hočejo, da „bodi iz zavoda izključeno vsako versko, politično in osebno prepričanje“. To bo čedna vzgoja ubogih sirot! Kako Slovenci v Ameriki na glavi stojijo, kaže tudi to, da imajo tam več društev presv. Srca Jezusovega, ki so napredna v smislu naših liberalcev. Sveto ime slepi katoliške ženske, da dajo za taka društva denar. To je humbug!

Na Kitajskem uvajajo evropsko modo. Predpisano je, da morajo uradniki o slovesnih prilikah nastopati s frakom, cilindrom in rokavicami.

Človeška moč Pred kratkim so nekje napravili poskus, kdo je v primeri s svojo težo močnejši, ali slon, ali konj, ali človek. Dva konja, katerih vsak je tehtal 725 3/4 kilograma, sta vlekla težo 1700 3/4 kg torej 248 kg več, kakor je bila njihova teža. Slon, težak 5443 kg je pa mogel pretegniti le 3968 3/4 kg kar znaša 1474 kg manj kot je bil sam težak. 50 ljudi pa, s skupno težo 3941 kg, je vleklo prav isto težo kot slon.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1912. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar:

1. Zgodbe sv. pisma, 18. zvezek (zadnji).
2. Koledar za leto 1913.
3. Balade in romance.
4. Podobe iz misijonskih dežel, 2. zvezek.
5. Slovenske Večernice, 66. zvezek.
6. Zgodovina slovenskega naroda, 2. zvezek.

Kdor je doplačal 60 vin. za broš., oziroma eno krono za vezan izvod, prejme kot 7. knjigo: Razne povesti.

Kdor je doplačal 80 vin. za vezan izvod z rdečo obrezo, oziroma 1 K 30 vin. za vezan izvod z zlato obrezo, prejme kot osmo knjigo: Evangeljska zakladnica.

Družba se bo potrudila, da prejmejo častiti udje knjige kolikor mogoče hitro.

Red za letošnje razpošiljatev je sledeči: 1. Amerika, Afrika, Azija. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Lavantinska škofija. 5. Ljubljanska škofija. 9. Goriška nadškofija. 7. Tržaško-koperska škofija.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti dekaniji ali župniji, v kateri se je vpisal.

Na poznejše izpremembe stanovišča se pri tolkem številu družbenikov ni moglo ozirati.

C. njene gospode poverjenike nujno prosimo, naj pošljejo po prejemu „aviza“ takoj po knjige na železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročajo družbi samo zamudo in nepotrebne stroške. Vsem č. gg. poverjenikom, ki prejmejo po železnici po več zabojev, uljudno naznanjamo, da se nahaja zapisnik udov vedno v zaboji z najnižjo številko

Vsakemu zaboji so tudi priložene vpisovavne pole in potrdilni listki za prihodnje leto.

Stroške, katere so imeli č. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One č. gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo nepotrebne prostora.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

DRUŠTVA.

V „Ljudskem Domu“ v Kranju bo jutri, v nedeljo ob 1/2 8. uri zvečer skioptično predavanje, katero bo imel g. prof. dr. Vinko Šarabon o ekspediciji proti severnemu tečaju. Slike so krasne. Vstopnina znaša za odrasle 30 v, za mladino 10 v.

Podružnica „Slovenske Straže“ v Kranju je na občnem zboru v nedeljo 6. t. m., izvolila za leto 1912/13 sledeči odbor: g. prof. K. Capuder, predsednik, g. I. Kummer, tajnik, g. d. M. Hafner, blagajničarica, in g. d. M. Mohor, odbornica. — V pretečenem letu je štela podružnica enega ustanovnika, 95 rednih ter 42 podpornih članov in je nabrala za obmejne Slovence 493 K 67 v. Navedemo naj samo nekaj podrobnejših števil iz blagajniškega zaključka. Članarina je znašala 119 K 20 v, veselica v „Ljudskem Domu“ dne 9. jul. 1911. je donesla čistega 145 K 86 v. odkupnina od noveletnih voščil 51 K, „Hranilnica in posojilnica“ v Kranju je darovala 20 K, predavanje g. prof. A. Sušnika je dalo 40 K in nabiravniki so prinesli skupno 83 K 75 v. Ker ni bilo mogoče prirediti občnega zbora že meseca julija, se še-le zdaj pobira članarina za l. 1912/13; podružnični odbor vabi najuljudneje somišljenike in prijatelje, naj v obilnem številu pristopajo v društvo ter z malimi letnimi prispevki podpirajo delovanje „Slovenske Straže“.

Podružnica „Slomškove zveze“ za kranjski in radovljjski okraj je imela svoj občni zbor dne 3. oktobra v „Ljudskem domu“ v Kranju. Predsednik Fr. Petrič je naglašal v svojem pozdravu, da se vrši to zborovanje pod vtisom 50letnice Slomškove smrti ter dunajskega evharističnega kongresa, na katere dogodka je posebno opozarjal. Nato je predaval g. Jos. Pleničar, nadučitelj v Kropi, o temi: „Nazor učitelja optimista-idealista ter oni učitelja pesimista-realista“. Odbor je ostal še stari, le mesto v Ljubljano se preselivšega prof. g. Antona Doklerja se je izvolil tajnikom g. Jos. Pleničar. Članov šteje podružnica 55, in sicer: 40 učiteljev in učiteljev, 10 katehetov in 5 profesorjev. Na dan zborovanja sta pristopila dva nova člana. Prihodnje zborovanje se bo vršilo na Jesenicah v odotnom „Domu“ dne 19. novembra ob 1. uri popoldne.

„Bralno društvo v Naklem“ priredi v prid „Gasilnega društva v Naklem“ A. C. Danilovo ljudsko igro s petjem v šestih slikah: „Dimež, strah kranjske dežele“ v nedeljo dne 20. okt. in ponavljanje 27. oktobra. Začetek ob polštirih popoldne. Igra, katero je spisana po zgodovinskih virih in po pripovedovanju o Dimežu med ljudstvom, je zelo zanimiva po svojih zapletljivih z vsakega, posebno pa še za tistega, ki je že večkrat slišal o Dimežu in njegovih dejanjih. Kdor si hoče napraviti jasno sliko o tem zloglasnem človeku, kateri pa se je menda tudi odlikoval s posebne vrste čednostmi, naj pride k prireditvi igre. ne bo mu žal za tisto malenkost denarja, kateri bo itak dobro naložen v prid podpore potrebnega društva.

Cerklje pri Kranju. Igra sv. Boštjan v „Ljudskem Domu“ dne 6. okt. je lepo uspela. Vsa čast mladeničem za lepo vprizoritev. Občinstva udeležba je bila obilna.

V Trzliču bo telovadni odsek „Orel“ uprizoril jutri ob pol osmih zvečer krasno žaloigro „Garcia Moreno“. Vstopnice se dobivajo v trgovini P. Gregorec.

V Železnikih bo dne 20. oktobra otvoritev novega „Društvenega doma“ s sledečim vsporedom: Popoldne: Ob 9. uri sprejem gostov pri vходу v trg in pozdrav pred „Domom“. Ob 10. uri slovesna sv. maša v župni cerkvi, govor bode imel č. g. Luka Smolnikar. Po maši bo blagoslovljenje „Doma“ in obhod po trgu. Opoldne skupno kosilo v kapelaniji Popoldne: ob dveh pete litanije. Potem v „Domu“ slavnostna predstava, otvoritveni govor bo imel g. Fr. Terseglav. Predstavljal se bo igra „Ekvinokcij“, drama v štirih dejanjih, katero je spisal Ivo grof Voynović in prevedel Fr. Koblar. Po predstavi bo veselica v „Domu“. Bratska društva, „Orle“ in vse prijatelje krščanske misli vabi odbor k otvoritvi. Do 17. oktobra naj se prijavi število udeležencev, posebno glede skupnega kosila odboru.

SLOVSTVO.

Mentor je list, ki izhaja v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu za srednješolsko dijaštvo sedaj peto leto. Pod uredništvom priznanega filologa dr. Antona Breznika se je „Mentor“ zelo povzdignil. Prva številka petega letnika, ki je ravnokar izšla, prinaša na čelu krasen Meškovo članek o delu, potem opisuje prof. Pengov življenje čebele z isto mikavnostjo, kakor je svoj čas opisal prof. Erjavce slavnega „raka“, duhovit in zabaven je Samsov „Homunculus“, nato Jos. Lavtižar prav živahno opisuje svoje popotovanje v Belgrad in na koncu je več zanimivega drobiža. List s tako vsebino bodo radi čitali ne-le dijaki, ampak vsi izobraženci.

„Novi Čas“, dobro urejevani goriški list, je dosegel pri naročnikih število 5000. Tem povodom mu je poslal obširno čestitko škof dr. Mahnič.

Čebele kupi
M. Kempe,
Bohinjsko Jezero.

PREMOG trboveljski najboljše :
: kakovosti
dobi se vedno in v vsaki množini
ter najceneje pri tvrdki 294 3—3
J. Kušlan, Kranj, Glavni trg.

Ceno češko posteljno perje!
1 kilo sivoga oskubenega 2 K, boljšega 2 40 K, napolbelega 3 60 K, belega 4 80 K, mehkega 6 K, prve vrste 7 20 K, boljše vrste 8 40 K, najfinejše snežno-belo 9 60 K. — **Izgotovljene postelje** iz gostonitkastega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nankina, dobro nabasana pernica ali spodnja pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, 10, 12, 15, 18 K. 200 cm dolga, 140 cm široka, 13, 15, 18, 21 K. Zglavnice, 80 cm dolge, 58 cm široke, 3, 3 50, 4 K. 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 50, 5 50, 6 K. Neugajajoče se zamenja ali denar povrne! Obširne ilustrirani cenik povsod zastoj in poštine prost.
BENEDIKT SACHSEL, Lubes št. 371 pri Pizau (Češko).
302 12—1

SOBA zračna, svitla, moderno opremljena, s posebnim vhomom, na Glavnem trgu v Kranju, se takoj ceno odda. 291 3-3
Kaj več se zve v trgovini **J. Kušlan, Kranj.**

Odda se svitla, zračna ter
opremljena

soba s posebnim vhomom.

Vpraša naj se v upravništvu „Gorenjca“. 304 1

Koroško rženo kavo

priznana edina kavina primes, iz pražarne „Excelsior“ priporoča 303 10—1

Gabrijel Jessernigg, Celovec.
Za poskušnjo v zavojih po 5 kg za 3 K
poštine prosto na vsako pošto. Mnogo priznavavnih pisem je na razpolago.

Teodor Korn

pokrivavec streh, klepar ter vpejavec vodovodov 301 12—1

Ljubljana, Poljanska cesta 8

priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del in pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrikljem, z azbest-cementnim škrikljem „Eternit“, dalje z izbočeno in ploščnato opeko, lesnocementno in strešno lepenko. Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Popravila točno in ceno. Proračuni brezplačno in poštine prosto.

Podružnica v Trstu, Via Miramare št. 71,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Milijoni uporabljajo proti kašlju hripavosti, kataru, zasliženju, krčevitemu in hrznemu kašlju

Kaiserjeve prsne karamele
s tremi jelkami. 283 12—3

6050 not. over. izpričeval od zdravnikov in privatnikov zagotavlja siguren uspeh. Zelo prijetni in dobri bonboni. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin. se dobi pri KAREL ŠAVNIK, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU
v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure popoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 40

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste v Trstu, ulica St. Martici 11.
Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.

Postrežba točna in solidna. 113 27

Na deželo pošiljem prosto vloženo po povztoju po železnici in v svitkih po pošti.
Cenik izhaja štirikrat na leto.

Novejše vesti.

Hrvaško-slovenska narodna zveza, ki bo zborovala dne 20. oktobra v Ljubljani, bo obravnavala razmerje monarhije do Jugoslovanov in zahtevala temeljite izpremembe glede izpolnivanja njenih dolžnosti do Hrvatov in Slovencev.

Dunaj. Vlada je zahtevala v delegaciji nad 80 milijonov novega vojnega kredita. Minister Berchtold je rekel: „Neugodni preobrat na Balkanu nas opominja, da izpolnimo te zahteve, ki imajo namen, našo vojaško pripravljenost izpopolniti.“

Dunaj. Avstrija se pripravlja. Včeraj so bili odposlani v Dalmacijo rezervni častniki 14. in 15. kora. Mobilizacija praškega vojnega kora sledi.

Črnogorske zmage. Dne 10. t. m. so Črnogorci obstreljavali utrdbe na Dečicu. Ob 4. uri popoldne je padel Dečić v črnogorske roke, kar je napravilo v Črni Gori veliko navdušenje. Pri Dečicu je padlo 600 Turkov in 400 Črnogorcev. Zaplenili so Črnogorci štiri topove in razvili nad utrdbo črnogorsko zastavo. Malisori so se borili z velikim junaštvom na strani črnogorskih čet. Kralj Nikolaj je proti večeru sprejel turškega poveljnika utrdbe pri Dečicu, katerega so potem odpeljali z drugimi turškimi ujetniki v Podgorico. Proti večeru so Črnogorci že obstreljavali Nikolac, predmestje Skadra. General Martinović je pa s svojo armado prekorščil reko Bojano, južno od Skaderskega jezera, ter naskočil turško utrdbo Tarabos. Po vročem boju je trdnjava padla v roke Črnogorcev, ki so vjeli mnogo Turkov in in zaplenili veliko streljiva.

Cetinje. Črnogorci so pod poveljstvom prestolonaslednika Danila pregnali Turke iz utrdbe Gorice blizu Podgorice. Potem so Črnogorci nastavili topove na utrdbe pri Rogaju. Vnel se je hud boj na celi črti od Plavnice do Skaderskega jezera. Po krvavi bitki in slavni zmagi pri Dečicu in pri Špčanku so Črnogorci vzeli mesto Tuzi. Grozni boji pri Beranah so trajali 10 ur. General Sava Vukotič je bil osebno v boju. Nad mestom že plapola črnogorska zastava.

Belgrad, 11. oktobra. Srbija bo napovedala vojno danes in Bolgarija jutri. Rumunija bo nevtralna.

Carigrad, 12. oktobra. Ministrski svet se bo danes posvetoval o predlogih Avstrije in Rusije. Turški vnarni minister je včeraj z avstrijskim poslanikom govoril ostro.

Moskva. Vojni minister Suhomlinov je rekel, da bo Rusija precej posegla vmes, če bo Avstrija pričela vojno na Balkanu, in na to bi precej izbruhnila evropska vojna.

Rim. Italijansko-turška pogajanja so se zadnji hip razbila. Italijansko brodovje je odplulo v Egejsko morje.

Za smeh in kratek čas.

Kaj imaš na levi roki, če greš v Kranju čez savski most? — Pet prstov.

Zakaj je dober knjigotržec nereden? — Zato, ker vse založi.

Zakaj so zemlje na deželi večje, kakor v mestih? — Zato, ker jemlje pek več testa.

Vse v redu. Ogrski magnat se vrne po železnici domov; na kolodvoru ga čaka Ferenc z vozom. Med vožnjo se razvije tale pogovor: „Doma vse v redu?“ — „O ja, gospod baron.“ Čez nekaj časa reče Ferenc: „Vaš pes sultan je poginil.“ — Baron: „Kaj, moj ljubljani pes? Kako pa?“ — Ferenc: „Preveč pečenega konjskega mesa je požrl.“ — Baron: „Kako je prišel do takega mesa?“ — Ferenc: „Osem konj je zgorelo.“ — Baron: „Osem konj je zgorelo!? Kako je to mogoče?“ — Ferenc: „Grad je pogorel.“ — Baron: „Moj grad pogorel!? Kako je nastala nesreča?“ — Ferenc: „Vaša stara mati je ležala na mrtvaškem odru in preproge so se vnele in vse je zgorelo.“ — Baron: „Ja, za Boga, tudi ta nesreča, tudi stara mati mi je umrla med tem časom?“ — Ferenc: „Ja, kap jo je zadela, ko je izvedela, da je Vaša milostna gospa izginila z baronom Janošom nevesekam.“

Majhna glava, pa velik klobuk. (Ribniška.) Sin: „Uoče, zakaj ste pa kupili tako velik klobuk, ki imate tako majhno glavo?“ — Oče: „Zetu, k' glih tulku kuošta, kuker majhen!“

Letina na Dolenjskem. Tujec: „Letos imate dobro letino, kajne, oče?“ — Dolenjec: „I, nej glih kaj reč' — še dost' faj. Krompirja velik' in tud' debev je — ampak ta druobnega nič nej, — na vem, kaj bama praščem dajal'!“

Iveri. V vinu je resnica, zakaj človek dokler pije, ne more nobene laži povedati. — Kdor sam sebe ne strahuje, ga strahujejo drugi.

Ne boš! „Minka, sosedu zmeraj trdi, da si ti meni podobna!“ — „Kaj? Jaz tebi podobna? Ti si lahko meni, jaz pa tebi nikoli!“

Napak razumel. Agent: „Kako visoko bode te dali hišo zavarovati?“ — Gospodar: „Jaz mislim vso do vrha!“

Nova barva. Učitelj: „Kakšna je ruta, ki jo imam v roki?“ — Otroci: „Rdeča.“ — Učitelj: „In kreda?“ — Otroci: „Bela.“ — Učitelj: „In kakšen je moj klobuk tam na steni?“ — Otroci: „Umazan!“

Zabavljivo. Lovec: „Povej mi, fantè, ali si videl zajca tukaj mimo teči?“ — Fant: „Videl!“ — Lovec: „Koliko časa je že tega?“ — Fant: „O svetem Martinu bo eno leto!“

Pomenljivo vprašanje. Gospod: „Gospa, vam se zdeha. Gotovo ste imeli že več dolgočasnežev v obisku?“ — Gospa: „Ne, Vi ste prvi!“

Še boljše. A: „Jaz sem videl potapljavca, ki je bil pol ure pod vodo!“ — B: „To ni nič! Jaz sem pa takega videl, ki ni več izpod vode prišel!“

Pri vojakih. Korporal: „No, Kovačič, zakaj pa dvignete tri prste kvišku, ko prisagate?“ — Vojak: „Zato, ker sem pri tretji kompaniji!“

Poslano. Vesela vdovica z Dobrega Polja se lepo zahvaljuje za tako lepo prijaznost, da se popotnik z Brezja spominja náme. Podnevu ne morem sprejemati gostov, ker radi obilnega dela na polju nimam časa, pa tudi gostje ne morejo priti vsak čas. Tudi nimam salonov, da bi jih podnevu sprejemala na poskočno veselico, zato pa morebiti zvečer k veseli vdovici pridejo spošteni gospodje. Mislim, da jim nihče tega ne more oporekati. Potreba ni poizvedovati nikomur, saj sama rada povem, če pride kak fant ne spošteno not in zato bom pred Bogom sama odgovorna, kaj se godi pod mojo streho. Zatorej, dragi popotnik, se priporočam in zahvaljujem za tako lepo prijaznost. Gostje imajo pa še ravno tako odprta vrata, saj so dvojna. Marija Bernard.

Razširjajte „Gorenjca“!

Domača pitna zdravljena zahtevajo malo časa in denarja! Profesor dr. Cantani, svetovnoznani raziskovavec na polju sladkornih boleznih, je dognal naslednje: Naravna **Franc Jožef**-ova grenčica, zavživana na tešče, ne učinkuje samo kot lahko odvajavno sredstvo, ampak tudi od časa regulira delovanje želodca tako, da popolnoma nadomešča zdravilne vode Karlovih varov.

Moja stara izkušnja me uči in drži, da tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovnoznano **Steckenpferd** lilijino mlečno milo Bergmanna in dr., Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijina krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50—27

Res lepa je cerkev, veža ali kuhinja le tedaj, če ima ličen in

trpežen tlak

katršnega izdelujeta v mnogih vzorcih **Zajec & Horn v Ljubljani.**

Izdelovanje stopnic, cevi. ²⁴⁹₁₀
Asbestni škrlj „Zenit“.

Renomirana tovarna s sedežem podružnice v Kranju

išče

za prodajo njenih dobro vpeljanih brezkonkurenčnih izdelkov

pridnega in zanesljivega gospoda kot okrajnega zastopnika in inkasanta za takojšnji sprejem.

Dober zaslužek, kateri se po delavnosti zvišuje, zagotovljen.

Ponudbe pod „Resno delo“ na upravo „Gorenjca“. ²⁹⁹ 3—2

Naznanilo.

Slav. občinstvu najuljudneje naznanjam, da sem **otvoril**

novo tovarno za izdelovanje glinastih peči in štedivnikov.

Obenem tudi javljam, da prevzamem montiranje peči, štedivnikov, kopeli in zidnih obkladov s pečnicami, kakor tudi vsakovrstna v pečarsko stroko spadajoča popravila. 288 5—5

Velika zaloga pečarskih predmetov. Za dobro blago in delo jamčim.

Za obilna naročila se udano priporoča

Jernej Tomelj, pečarski mojster v Kranju.

J. WEIBL

J. Spreitzerjev nasled. **Ljubljana** Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženirsko inštitucija.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 195 52-21

valjični zastori (Rollbalken)

Mlinarji!

proč z neupadnimi kamni in zastaranimi valci, kupite milne „KOMET“, pri katerem se kamni nikdar ne brusijo in se petkrat z veliko manjšo močjo žita zmelje.

Pozor! Vsak svoj mlinar!

Veliki zaslužek!

Kakšno težavo in sitnosti provzročata mletje žita kmetom posebno letos, ko povsod vode manjka, je splošno znano. Vsega tega si prihranite, ako si takoj posamezno, ali cela zadruga ali vas naročite moj zajam: čeno neprekosljivi mlin na smirkovi kamni:

„KOMET“

katero se lahko gonijo z roko, gepeljni, motorji ali z vodo. Delajo čudovito fino in hitro! Cena takega mlina je od K 600— do K 2.200 in melje na uro od 209 do 500 kg žita.

Fran Zeman, Ljubljana

Dunajska cesta „pri Figovcu“.

52

272 52—6 Higijenski urejena

Največja snažnost! **BRIVNICA**

Valentin Rozman, Kranj hiš. št. 106, nasproti župne cerkve.

Prodaja najboljših sredstev za negovanje in barvanje las, negovanje kože in zob, toaletnih mil, parfumov, šmink za gledališke odre, lasničarskih izdelkov, krepa, podložkov i. t. d.

Točna postrežba!

Jzmed dobrega najboljši!

171 25-15

Singer Ko., deln. družba šivalnih strojev, Kranj, Glavni trg 119.

Umejni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo **amerikanski umejni zobje** posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi **plombirajo zobje** 224 15 vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju **O. Seydl, Ljubljana.**

Lepi prostori

na Glavnem trgu v Kranju, pripravljeni za trgovino, se dajo v najem od 1. novembra t. l. Več pove upravništvo „Gorenjca“. 237 13

„Slovenska Straža v Ljubljani“

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval 240 12-8 pri „ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na „Slovensko Stražo“ v Ljubljani.

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporočila

170 52-25 **Avgust Drelse**

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 154 52-28

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporočila svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa.

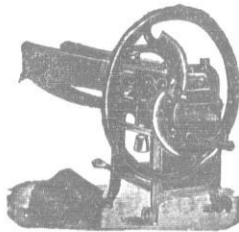
(Ceniki na zahtevanje zastoni).

Med čitatelje tega lista 284 6-4 razdelimo 3000 parov

izbornih, veelegantnih čevljev iz trpežnega usnja, kakor kažejo slike, ker hočemo, da se spozna našo firmo. Samo delo, to je K 13-75 za 3 pare čevljev, se plača. Čevlji stanejo drugače K 42.— Pošljemo vsakemu po izberi in na popolno zadovoljnost 3 pare moških ali ženskih čevljev vsake številke. Prememba dovoljena, radi tega nobenega rizika. Pošilja se proti povzetju ali če se vplača denar naprej. Razpošiljanje po prvi katoliški ekspozitni hiši. — Šele iz vašega priporočila pričakujemo dobiček.

Franc Humann, Dunaj, II., Aloisgasse šte. 3/H 9.

Slamopreznice v veliki izberi

brzoparivniki, bakreni kotli za kuhanje žganja, viliti kotli, peči, štedilniki, banje, cevi in vse druge vodovodne pritiskline, okovi za stavbe, vsakovrstno orodje za obrtnike, pristno pozlačeni 274 6

nagrobni križi, krovni škriplj „Zenit“

strešna lepenka, dalmatinski cement, traverze, železniške šine i. t. d. Solidna postrežba!! priporočila Nizke cene!! **Franc Dolenz, trgovina z železnicno, Kranj (Rossova hiša).**

Pri meni se tudi najceneje dobijo vsi poljedelski stroji in najboljši mlinci, stroji za kolarje, misarje, kovače in ključavnice ter najboljši šivalni stroji po zelo nizkih cenah. ... Jako ugodni plačilni pogoji se dobijo.

Najcenejša moč.

Kmetje! Mlinarji! Kolarji! Mizarji! Ključavničarji!

Napravite takoj Astro-Boston bencin motor, prihranite si drugih delavskih moči in veliko jeze! Naprava takega motorja z montažo vred stane samo K 1000 in so stroški za eno konjsko moč samo pet do šest vinarjev.

Kmetje! proč z šepeljmi, živina pri njih veliko trpi in so stroški nasproti z motorjem desetkrat višji, z motorjem vsak lahko sam slamo reže, mlati, drva žaga in melje.

Ti neprekosljivi motorji se dobivajo edino le pri

FRAN ZEMAN :: LJUBLJANA
Dunajska cesta „pri Figovcu“. 49

247 10

Prospekti brezplačno!

Vijolina s tipkami in lokom! — Najlepša godba za cerkveni kor (orkestralne maše), za izobraževalna društva (n. pr. igranje med posameznimi dejanji predstav) je brez dvombe

klavijolinski kvartet

(2 klavijolini, 1 klavijola, 1 klavičel). Pa tudi pri pouku petja v šoli in kot domačo godalo, zlasti v spremstvu klavirja, harmonija ali citer je klavijolina nenadomestljiva. Vsakdo postane v 14 dneh perfekten vijolinist. To priznajo vsi, ki so se seznanili poblize s tem godalom.

Tvornica klavijolin

Bajde & Komp.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Varstvo proti požarom!

Najboljše strešno krilo je asbestni škriplj

Popolnoma varen v ognju, ne eksplodira kakor drugi konkurenčni izdelki. Štirikrat lažji od opeke. Ceneji kakor vsak drugi škriplj. **Zajec & Horn, betonsko podjetje, Ljubljana, Dunajska cesta 73.** Samozastop za kranjski in tržiški sodni okraj: 248 10

Franc Dolenz v Kranju.

Ceniki, vzorci in proračuni brezplačno.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestaje hranilne vloge po **4 1/4 %**

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici **polletno.** Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po

4 1/2 %

128 52-31

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne papilarnne vane komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradno ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.